ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ॐ

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपत्र

1

Contents

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपक्रमाभिधानं

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ॐ

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपक्रमाभिधानं

5.2 पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - चित्युपऋमाभिधानं

TS 5.2.1.1

विष्णुंमुखा इति विष्णुं - मुखाः । वै । देवाः । छन्दोभिरिति छन्दंः - भिः । इमान् । लोकान् । अनुपुज्य्यमित्यंनप - ज्य्यम् । अभीतिं । अज्यन् । यत् । विष्णुक्रमानितिं विष्णु-क्रमान् । क्रमंते । विष्णुंः । एव । भूत्वा । यजंमानः । छन्दोभिरिति छन्दंः - भिः । इमान् । लोकान् । अनुपुज्य्यमित्यंनप-ज्य्यम् । अभीतिं । ज्यति । विष्णोः । क्रमंः । असि । अभिमातिहेत्यंभिमाति-हा । इतिं । आह् । गायुत्री । वै । पृथिवी । त्रैष्टुंभम् । अन्तरिक्षम् । जागंती । द्यौः । आनुंष्टुभीरित्यानुं - स्तुभीः । दिशंः । छन्दोभिरिति छन्दंः - भिः । एव । इमान् । लोकान् । यथापूर्वमिति यथा - पूर्वम् । अभीतिं । ज्यति । प्रजापंतिरिति प्रजा - पृतिः । अग्निम् । अग्नुकृत् । सः । अस्मात् । सृष्टः । 1

TS 5.2.1.2

परार्ड् । ऐत् । तम् । एतयां । अन्वितिं । ऐत् । अर्ऋन्दत् । इतिं । तयां । वै । सः । अग्नेः । प्रियम् । धामं । अवेतिं । अ्रुन्ध् । यत् । एताम् । अन्वाहेत्यंतु-आहं । अ्रग्नेः । एव । एतयां । प्रियम् । धामं । अवेतिं । रून्धे । ईश्वरः । वै । एषः । परार्ड् । प्रद्ध इतिं प्र -दर्घः । यः । विष्णुकृमानितिं विष्णु - कृमान् । क्रमंते । चृतसृभिरितिं चतुसृ - भिः

। एतिं । वर्तते । चत्वारिं । छन्दार्श्स । छन्दार्श्स । खर्छ । वै । अग्नेः । प्रिया । तुनूः । प्रियाम् । एव । अस्य । तुनुवैम् । अभीतिं । 2

TS 5.2.1.3

पूर्यावर्तत् इतिं परि - आवर्तते । दुक्षिणा । पूर्यावर्तत् इतिं परि - आवर्तते । स्वम् । एव । वीर्यंम् । अन्वितिं । पूर्यावर्तत् इतिं परि - आवर्तते । तस्मांत् । दक्षिणः । अद्धेः । आत्मनंः । वीर्यावत् इतिं वीर्यावत् - तरः । अथो इतिं । आदित्यस्यं । एव । आवृत्तिमत्यां - वृत्तम् । अन्वितिं । पूर्यावर्तत् इतिं परि - आवर्तते । शुनुश्शेपंम् । आजीगर्तिम् । वरुणः । अगृह्णात् । सः । एताम् । वारुणीम् । अपृश्यत् । तयां । वै । सः । आत्मानम् । वरुणपाशादितिं वरुण - पाशात् । अमुञ्चत् । वरुणः । वै । एतम् । गृह्णाति । यः । उखाम् । प्रतिमुञ्चत् इतिं प्रति - मुञ्जतें । उदितिं । उत्तमित्युंत् - तमम् । वरुण् । पाशंम् । अस्मत् । इतिं । आह् । आत्मानम् । एव । एतयां । 3

TS 5.2.1.4

व्रुण्पा्शादितिं वरुण-पा्शात् । मुञ्चित् । एतिं । त्वा । अहा्रूष्म् । इतिं । आह् । एतिं । हि । एन्म् । हरित । ध्रुवः । तिष्ठ । अविचाचिल्रिरित्यविं - चा्चिल्ः । इतिं । आह् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै । विशेः । त्वा । सर्वाः । वाञ्छन्तु । इतिं । आह् । विशा । एव । एन्म् । समितिं । अद्ध्यिति । अस्मिन्न् । राष्ट्रम् । अधीतिं । श्रुय । इतिं । आह् । राष्ट्रम् । एव । अस्मिन्न् । ध्रुवम् । अकः । यम् । का्मयेत । राष्ट्रम् । स्यात् । इतिं । तम् । मनसा । ध्यायेत् । राष्ट्रम् । एव । भविति । 4

TS 5.2.1.5

अग्रें । बृहन्न् । उषसाम् । ऊद्र्ध्वः । अस्थात् । इतिं । आह् । अग्रम् । एव । एनम् । सुमानानाम् । करोति । निर्जुग्मिवानितिं निः-जुग्मिवान् । तमंसः । इतिं । आह् । तमंः ।

एव । अस्मात् । अपेतिं । हृन्ति । ज्योतिषा । एतिं । अगात् । इतिं । आह् । ज्योतिः । एव । अस्मिन् । दुधाति । चृतसृभिरितिं चतुस् - भिः । सादुयति । चृत्वारिं । छन्दाः सि । छन्दों भिरिति छन्दंः - भिः । एव । अतिंच्छन्दुसेत्यतिं - छन्दुसा । उत्तमयेत्युंत् - तुमयां । वर्ष्म । वै । एषा । छन्दंसाम् । यत् । अतिंच्छन्दा इत्यतिं - छन्दाः । वर्ष्म । एव । एनम् । सुमानानांम् । कुरोति । सद्धतीति सत् - वृती । 5

TS 5.2.1.6

भ्वति । सुत्त्विमितिं सत् - त्वम् । एव । एनम् । गुम्यति । वाथ्सप्रेणेतिं वाथ्स - प्रेणं । उपेतिं । तिष्ठते । एतेनं । वै । वृथ्सप्रीरितिं वथ्स - प्रीः । भालुन्दुनः । अग्नेः । प्रियम् । धामं । अवेतिं । अर्नेः । प्र्वे । एकादुशम् । धामं । अवेतिं । रुन्धे । एकादुशम् । भ्वति । एक्धेत्येक - धा । एव । यर्जमाने । वीर्यम् । दुधाति । स्तोमेन । वै । देवाः । अस्मिन्न् । लोके । आद्र्ध्वन्न् । छन्दोभिरिति छन्देः - भिः । अमुष्मिन्नं । स्तोमंस्य । इव । खर्लुं । वै । एतत् । रूपम् । यत् । वाथ्सप्रमितिं वाथ्स-प्रम् । यत् । वाथ्सप्रेणेतिं वाथ्स-प्रेणं । उपितिष्ठंत इत्युंप-तिष्ठंते । 6

TS 5.2.1.7

इमम् । एव । तेनं । लोकम् । अभीतिं । जयति । यत् । विष्णुक्रमानितिं विष्णु - क्रमान् । क्रमंते । अमुम् । एव । तैः । लोकम् । अभीतिं । जयिते । पूर्वेद्यः । प्रेतिं । क्रामिति । उत्तरेद्यः । उपेतिं । तिष्ठते । तस्मौत् । योगे । अन्यासौम् । प्रजानामितिं प्र - जानौम् । मनः । क्षेमे । अन्यासौम् । तस्मौत् । यायावरः । क्षेम्यस्यं । ईशे । तस्मौत् । यायावरः । क्षेम्यम् । अद्भयवंस्यतीत्यंि - अवंस्यति । मुष्टी इतिं । क्रोति । वाचम् । यच्छिति । यक्स्यं । धृत्यै ॥ 7

(सृष्टींऽ - (1) भ्यं - तयां - भवति - सद्घंत्यु - पृतिष्ठंते - द्विचंत्वारिश्शच) (A1)

TS 5.2.2.1

अन्नंपत् इत्यन्नं - पत्ते । अन्नंस्य । नः । देहि । इतिं । आहु । अग्नः । वै । अन्नंपति्रित्यन्नं । पतिः । सः । एव । अस्मै । अन्नंम् । प्रेतिं । यच्छति । अनुमी्वस्यं । श्रुष्मिणः । इतिं । आहु । अयक्ष्मस्यं । इतिं । वाव । एतत् । आहु । प्रेतिं । प्रदातार्मितिं प्र - दातारम् । तारिषः । ऊर्जम् । नः । धेहि । द्विपद् इतिं द्वि - पदें । चतुंष्पद् इति चतुः - पदें । इतिं । आहु । आशिष्मित्यां - शिषंम् । एव । एताम् । एतिं । शास्ते । उदितिं । उ । त्वा । विश्वे । देवाः । इतिं । आहु । प्राणा इतिं प्र-अनाः । वै । विश्वे । देवाः । 8

TS 5.2.2.2

प्राणैरितिं प्र - अनैः । एव । एनम् । उदितिं । यच्छते । अग्नें । भरंन्तु । चित्तिंभिरिति चित्तिं - भिः । इतिं । आह् । यस्में । एव । एनम् । चित्तायं । उद्यच्छते इत्युंत् - यच्छते । तेनं । एव । एनम् । सिमितिं । अद्ध्यति । चत्सृभिरितिं चत्सृ - भिः । एतिं । साद्यति । चत्वारिं । छन्दांश्रीस । छन्दोभिरिति छन्दंः - भिः । एव । अतिंच्छन्द्रसेत्यतिं - छन्द्रसा । उत्तमयेत्युंत् - तमयां । वर्ष्म । वै । एषा । छन्दंसाम् । यत् । अतिंच्छन्दा इत्यतिं - छन्दाः । वर्ष्म । एव । एनम् । समानानांम् । करोति । सद्वतीति सत् - वर्ती । भवति । स्त्विमितिं सत्-त्वम् । एव । एनम् । गुमुयति । प्रेतिं । इत् । अग्नें । ज्योतिंष्मान् । 9

TS 5.2.2.3

याहि । इति । आह् । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दुधाति । तुनुवां । वै । एषः । हिनुस्ति । यम् । हिनस्ति । मा । हिन्द्र्सीः । तुनुवां । प्रजा इति प्र - जाः । इति । आह् । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । एव । एनुम् । शुमुयति । रक्षार्श्रसि । वै । एतत् । युन्नम् । सुचुन्ते । यत् । अनः । उथ्सर्जुतीत्युंत्-सर्जित । अक्रन्दत् । इति । अन्विति । आह् । रक्षंसाम् । अपंहत्या इत्यपं - हुत्यै । अनसा । वृहुन्ति । अपंचितिमित्यपं - चितिम् । एव । अस्मिन्न् । दुधाति

। तस्मौत् । अनुस्वी । चु । रुथी । चु । अतिंथीनाम् । अपंचिततमावित्यपंचित - तुमौ । 10

TS 5.2.2.4

अपंचितिमानित्यपंचिति - मान् । भ्वति । यः । एवम् । वेदं । स्मिधेतिं सं - इधां । अग्निम् । दुवस्यत् । इतिं । घृतानुषिक्तामितिं घृत - अनुषिक्ताम् । अवंसित् इत्यवं - सिते । सिमधिमितिं सं - इधम् । एतिं । दुधाति । यथां । अतिथये । आगंतायेत्या - गृताय । सिपिष्वंत् । आतिथ्यम् । क्रियतें । तादृक् । एव । तत् । गायित्रिया । ब्राह्मणस्यं । गायत्रः । हि । ब्राह्मणः । त्रिष्टुभां । राजन्यंस्य । त्रैष्टुभः । हि । राजन्यः । अफ्सिवत्यंप्-सु । भस्मं । प्रेतिं । वेश्यति । अफ्सुयोनिरितियुफ्सु - योनिः । वै । अग्निः । स्वाम् । एव । एनम् । योनिम् । गुमुयति । तिसृभिरितिं तिसृ-भिः । प्रेतिं । वेश्यति । त्रिवृदितिं त्रि - वृत् । वै । 11

TS 5.2.2.5

अग्निः । यावान्ं । एव । अग्निः । तम् । प्रतिष्ठामितिं प्रति - स्थाम् । गुमुयृति । परेतिं । वै । एषः । अग्निम् । वृपति । यः । अफ्स्वत्यंप् - सु । भस्मं । प्रवेशयतीतिं प्र - वेशयंति । ज्योतिष्मतीभ्याम् । अवेतिं । दुधाति । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दुधाति । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै । परेतिं । वै । एषः । प्रजामितिं प्र - जाम् । पृशून् । वृपति । यः । अफ्स्वत्यंप् - सु । भस्मं । प्रवेशयतीतिं प्र - वेशयंति । पुनः । ऊर्जा । सह । र्य्या । इतिं । पुनः । उदैतीत्युंत् - ऐतिं । प्रजामितिं प्र - जाम् । एव । पृशून् । आत्मन्न् । धृते । पुनः । त्वा । आदित्याः । 12

TS 5.2.2.6

रुद्राः । वसंवः । समितिं । इन्धताम् । इतिं । आह् । एताः । वै । एतम् । देवताःँ । अग्रें । समितिं । ऐन्धत् । ताभिः । एव । एनम् । समितिं । इन्धे । बोधं । सः । बोधि । इतिं । उपेतिं । तिष्ठते । बोधयंति । एव । एनम् । तस्मौत् । सुस्वा । प्रजा इतिं प्र - जाः । प्रेतिं । बुद्ध्यन्ते । यथास्थानमितिं यथा - स्थानम् । उपेतिं । तिष्ठते । तस्मौत् । यथास्थानमितिं यथा - स्थानम् । पुशवंः । पुनंः । एत्येत्यां - इत्यं । उपेतिं । तिष्ठन्ते ॥ 13

(वै विश्वें देवा - ज्योतिंष्मा - नपंचिततमौ - त्रिवृद्धा - आंदित्या - द्विचंत्वारिश्शच) (A2)

TS 5.2.3.1

यार्वती । वै । पृथिवी । तस्यैं । यमः । आधिपत्यमित्याधि - पृत्यम् । परीति । इयाय् । यः । वै । यमम् । देवयर्जनमिति देव - यर्जनम् । अस्याः । अनिर्याच्येत्यनिः - याच्य । अग्निम् । चिनुते । यमार्य । एनम् । सः । चिनुते । अपेति । इत् । इति । अद्भयवंसाययतीत्यंधि - अवंसाययित । यमम् । एव । देवयर्जनमिति देव-यर्जनम् । अस्यै । निर्याच्येति निः - याच्यं । आत्मने । अग्निम् । चिनुते । इष्वग्नेणेतीषु - अग्नेणं । वै । अस्याः । अनीमृत्मित्यना - मृतम् । इच्छन्तः । न । अविन्दन् । ते । देवाः । एतत् । यजुः । अपुरयन् । अपेति । इत् । इति । यत् । एतेनं । अद्भ्यवसाययतीत्यंधि - अवसाययंति । 14

TS 5.2.3.2

अनांमृत इत्यनां - मृते । एव । अग्निम् । चिनुते । उदितिं । हन्ति । यत् । एव । अस्याः । अमेद्भ्यम् । तत् । अपेतिं । हन्ति । अपः । अवेतिं । उक्षिति । शान्त्यैं । सिकंताः । नीतिं । वपति । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वान्तरस्यं । रूपम् । रूपेणं । एव । वैश्वान्तरम् । अवेतिं । रुन्धे । ऊषान्ं । नीतिं । वपति । पृष्टिः । वै । एषा । प्रजनंनितितिं प्र - जनंनम् । यत् । ऊषाः । पृष्ट्यांम् । एव । प्रजनंन इतिं प्र - जनंने । अग्निम् । चिनुते । अथो इतिं । स्ज्ञांन् इतिं सं - ज्ञानें । एव । स्ज्ञांनितितिं सं-ज्ञानम् । हि । एतत् । 15

TS 5.2.3.3

पुशूनाम् । यत् । ऊषाः । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । सुह । आस्ताम् । ते इति ।

वियती इतिं वि - यती । अब्रूताम् । अस्तुं । एव । नौ । सह । यिज्ञयंम् । इतिं । यत् । अमुष्याः । यिज्ञयंम् । आसीत् । तत् । अस्याम् । अदुधात् । ते । ऊषाः । अभवन् । यत् । अस्याः । यिज्ञयंम् । आसीत् । तत् । अमुष्यांम् । अदुधात् । तत् । अदः । चन्द्रमंसि । कृष्णम् । ऊषान्ं । निवपन्नितिं नि-वपन्नं । अदः । ध्यायेत् । चावांपृथिव्योरिति चावां - पृथिव्योः । एव । यिज्ञयें । अग्निम् । चिनुते । अयम् । सः । अग्निः । इतिं । विश्वामित्रस्येतिं विश्व - मित्रस्य । 16

TS 5.2.3.4

सूक्तमितिं सु - उक्तम् । भ्वति । एतेनं । वै । विश्वामित्र इतिं विश्व - मित्रः । अग्नेः । प्रियम् । धामं । अवेतिं । अरुन्ध् । अग्नेः । एव । एतेनं । प्रियम् । धामं । अवेतिं । रुन्धे । छन्दोभिरिति छन्दंः - भिः । वै । देवाः । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । आयन्न । चतंन्नः । प्राचीः । उपेतिं । दुधाति । चत्वारिं । छन्दाः सि । छन्दोभिरिति छन्दंः - भिः । एव । तत् । यर्जमानः । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । एति । तेषाम् । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । एति । तेषाम् । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । यताम् । दिशः । समितिं । अर्ब्श्वयन्त । ते । द्वे इतिं । पुरस्तांत् । समीची इतिं । उपेतिं । अद्धत् । द्वे इतिं । 17

TS 5.2.3.5

पृश्चात् । सुमीची इतिं । ताभिः । वै । ते । दिशः । अदृश्हृन्न् । यत् । द्वे इतिं । पुरस्तांत् । सुमीची इतिं । उपद्धातीत्युंप - द्धांति । द्वे इतिं । पृश्चात् । सुमीची इतिं । दिशाम् । विधृत्या इति वि-धृत्यै । अथो इतिं । पृश्चवः । वै । छन्दार्श्तस । पृशून् । एव । अस्मै । सुमीचः । दुधाति । अष्टौ । उपेतिं । दुधाति । अष्टाक्ष्ररेत्यृष्टा-अक्षृग् । गायत्री । गायत्रः । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तम् । चिनुते । अष्टौ । उपेतिं । दुधाति । अष्टाक्ष्ररेत्यृष्टा-अक्ष्र्ग् । गायत्री । गायत्री । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । अञ्जसा । वेद् । सुवर्गस्येतिं सुवः - गस्यं । लोकस्यं । 18

TS 5.2.3.6

प्रज्ञांत्या इति प्र - ज्ञात्यै । त्रयोदशेति त्रयंः - दुश् । लोकपुंणा इतिं लोकं - पुणाः । उपेतिं । दुधाति । एकंविश्शितिं रित्येकं - विश्शितिः । सिमितिं । पृद्यन्ते । पृतिष्ठेतिं प्रति - स्था । वै । एक्विश्श इत्येक - विश्शः । पृतिष्ठेतिं प्रति - स्था । गार्, हंपत्य इति गार्, हं - पृत्यः । एक्विश्शस्येत्येक - विश्शस्यं । एव । पृतिष्ठामितिं प्रति-स्थाम् । गार्, हंपत्यमिति गार्, हं - पृत्यम् । अन्नं । प्रतीतिं । तिष्ठति । प्रतीतिं । अग्निम् । चिक्यानः । तिष्ठति । यः । एवम् । वेदं । पर्श्वचितीक्मिति पर्श्व-चितीक्म् । चिन्वीत् । प्रथमम् । चिन्वानः । पार्ङ्कः । युज्ञः । पाङ्कः । प्रश्वः । युग्नम् । प्रवनितीक्मिति पर्श्व-चितीक्म् । चिन्वीत् । रुन्धे । त्रिचितीक्मिति त्रि - चितीक्म् । चिन्वीत् । द्वितीयम् । चिन्वानः । त्रयंः । इमे । लोकाः । एषु । एव । लोकेषुं । 19

TS 5.2.3.7

प्रतीतिं । तिष्ठति । एकंचितीकृमित्येकं - चितीकृम् । चिन्वीत् । तृतीयंम् । चिन्वानः । एक्धेत्येक - धा । वै । सुवर्ग इतिं सुवः - गः । लोकः । एक्वृतेत्येकं - वृतौं । एव । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । एति । पुरीषेण । अभीतिं । ऊहृति । तस्मौत् । मा॰्सेनं । अस्थिं । छन्नम् । न । दुश्चमेतिं दुः - चर्मौं । भवति । यः । एवम् । वेदं । पञ्चं । चित्तंयः । भवन्ति । पञ्चभिरितिं पञ्च - भिः । पुरीषैः । अभीतिं । ऊहृति । दशं । समितिं । पृद्यन्ते । दशौंक्षरेति दशं - अक्ष्र्य । विराडितिं वि-राट् । अन्नम् । विराडितिं वि - राट् । विराजीतिं वि - राजिं । एव । अन्नाद्य इत्यंन्न - अद्यें । प्रतीतिं । तिष्ठृति ॥ 20

(अध्यवसाययंति - ह्यंत - द्विश्वामित्रस्या - दधत् द्वे - लोकस्यं - लोकेषुं -सप्तचंत्वारिश्शच) (A3)

TS 5.2.4.1

वीतिं । वै । एतौ । द्विषाते इतिं । यः । च । पुरा । अग्निः । यः । च । उखायाँम् । सिमितिं । इतम् । इतिं । चतुसृभिरितिं चतुसृ-भिः । सम् । नीतिं । वपिति । चत्वारिं । छन्दार्शस् । छन्दार्शस् । खर्छं । वै । अग्नेः । प्रिया । तुनः । प्रिययां । एव । एनौ । तुनुवां । सिमितिं । शास्ति । सिमितिं । इतम् । इतिं । आह् । तस्मात् । ब्रह्मणा । क्षूत्रम् । सिमितिं । एति । यत् । सन्युंप्येतिं सं - न्युप्यं । विहर्तितिं वि - हरिते । तस्मात् । ब्रह्मणा । क्षूत्रम् । वीतिं । एति । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । 21

TS 5.2.4.2

वै । एतम् । दीक्ष्यन्ति । सः । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव । विमुच्य इतिं वि - मुच्यः । माता । इव । पुत्रम् । पृथिवी । पुरीष्यम् । इतिं । आह् । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव । एनम् । दीक्ष्यित्वा । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । वीतिं । मुञ्चति । वैश्वानयां । शिक्यम् । एतिं । दत्ते । स्वदयित । एव । एनत् । नैर्,ऋतीरितिं नैः-ऋतीः । कृष्णाः । तिस्रः । तुषंपका इति तुषं - पृकाः । भवन्ति । निर्,ऋंत्या इति निः - ऋत्यै । वै । एतत् । भागधेयमितिं भाग - धेयम् । यत् । तुषाः । निर्,ऋंत्या इति निः-ऋत्यै । रूपम् । कृष्णम् । रूपेणं । एव । निर्,ऋंतिमिति निः - ऋतिम् । निर्वदयत् इतिं निः - अवदयते । इमाम् । दिशम् । यन्ति । एषा । 22

TS 5.2.4.3

वै । निर्, ऋंत्या इति निः - ऋत्यै । दिक् । स्वायांम् । एव । दिशि । निर्, ऋंतिमिति निः - ऋतिम् । निरवंदयत् इतिं निः - अवंदयते । स्वकृंत् इति स्व - कृते । इरिंणे । उपेतिं । दुधाति । प्रदुर इतिं प्र - दुरे । वा । एतत् । वै । निर्, ऋंत्या इति निः - ऋत्याः । आयतंनमित्यां - यतंनम् । स्वे । एव । आयतंन् इत्यां - यतंने । निर्, ऋंतिमिति निः - ऋतिम् । निरवंदयत् इतिं निः - अवंदयते । शिक्यम् । अभि । उपेतिं । दुधाति । नैर्, ऋत इतिं नैः - ऋतः । वै । पार्शः । साक्षादितिं स - अक्षात् । एव । एनम् । निर्, ऋतिपाशादितिं निर, ऋति - पाशात् । मुञ्चति । तिसः । उपेतिं । दुधाति । नेर्। पर्णंषः । यावान्ं । एव । तिसः । उपेतिं । दुधाति । नेर्। पर्णंषः । यावान्ं । एव ।

पुरुंषः । तस्मात् । निर् ऋंतिमिति निः - ऋतिम् । अवेतिं । युजते । परांचीः । उपेतिं । 23

TS 5.2.4.4

दुधाति । परांचीम् । एव । अस्मात् । निर्, ऋंतिमिति निः - ऋतिम् । प्रेतिं । चुद्ते । अप्रंतीक्षमित्यप्रंति - ईक्ष्म् । एति । यन्ति । निर्, ऋंत्या इति निः - ऋत्याः । अन्तर्, हिंत्या इत्यन्तः - हित्यै । मार्जीयत्वा । उपेतिं । तिष्ठन्ते । मेद्भयत्वायेतिं मेद्भय - त्वायं । गार्, हंपत्यमिति गार्, हं - पत्यम् । उपेतिं । तिष्ठन्ते । निर्, ऋतिलोक इतिं निर्, ऋति - लोके । एव । चरित्वा । पूताः । देवलोकमितिं देव - लोकम् । उपावर्तन्त इत्युंप - आवर्तन्ते । एकया । उपेतिं । तिष्ठन्ते । एक्थेत्यंक - धा । एव । यर्जमाने । वीर्यम् । दुधिति । निवेशंन इतिं नि-वेशंनः । सङ्गमंन इतिं सं- गमंनः । वसूनाम् । इतिं । आह् । प्रजेतिं प्र - जा । वै । प्रावः । वसुं । प्रजयेतिं प्र - जयां । एव । एनम् । प्रािमिरितिं प्रा - भिः । समितिं । अद्ध्यन्ति ॥ 24

(ऋतुभिं - रेषा- परांचीरुपा - ष्टाचंत्वारिश्शच) (A4)

TS 5.2.5.1

पुरुषमात्रेणेतिं पुरुष - मात्रेणं । वीतिं । मिमीते । यज्ञेनं । वै । पुरुषः । सम्मित् इति सं - मितः । यज्ञपरुषेतिं यज्ञ-पुरुषां । एव । एनम् । वीतिं । मिमीते । यावानं । पुरुषः । ऊद्ध्वंबांहुरित्युद्ध्वं-बाहुः । तावानं । भवति । एतावत् । वै । पुरुषे । वीर्यम् । वीर्येण । एव । एनम् । वीतिं । मिमीते । पक्षी । भवति । न । हि । अपक्षः । पतितुम् । अर्, हित । अर्तिननां । पक्षौ । द्राघीयाः सौ । भवतः । तस्मात् । पक्षप्रेवयाः सीतिं पक्ष - प्रवयाः सि । वयाः सि । व्याममात्रावितिं व्याम - मात्रौ । पक्षौ । च । पुच्छंम् । च । भवति । एतावत् । वै । पुरुषे । वीर्यम् । 25

TS 5.2.5.2

वीर्यसम्मित् इतिं वीर्यं - सम्मितः । वेणुंना । वीतिं । मिमीते । आग्नेयः । वै । वेणुंः । स्योनित्वायेतिं सयोनि - त्वायं । यजुंषा । युनक्ति । यजुंषा । कृषति । व्यावृंत्त्या इतिं वि - आवृंत्त्ये । षुङ्गवेनेतिं षट् - ग्वेनं । कृषति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव । एनम् । कृषति । यत् । द्वादुशग्वेनेतिं द्वादश - ग्वेनं । स्वंवथ्सरेणेतिं सं - वथ्सरेणं । एव । इयम् । वै । अग्नेः । अतिदाहादित्यंति - दाहात् । अबिभेत् । सा । एतत् । द्विगुणमितिं द्वि - गुणम् । अप्रय्त् । कृष्टम् । च् । अकृष्टम् । च् । ततःं । वै । इमाम् । न । अतीतिं । अदुहुत् । यत् । कृष्टम् । च् । अकृष्टम् । च् । दि

TS 5.2.5.3

भवंति । अस्याः । अनंतिदाहायेत्यनंति - दाहाय । द्विगुणिमितिं द्वि - गुणम् । तु । वै । अग्निम् । उद्यन्तुमित्युत्-यन्तुम् । अर्,हृति । इतिं । आ्हुः । यत् । कृष्टम् । च् । अकृष्टम् । च् । भवंति । अग्नेः । उद्यत्या इत्युत् - यत्यै । एतावंन्तः । वै । प्रावंः । द्विपादु इतिं द्वि - पादंः । च । चतुंष्पादु इति चतुंः - पादुः । च । तान् । यत् । प्राचंः । उथ्सृजेदित्युंत् - सृजेत् । रुद्रायं । अपीतिं । दुद्ध्यात् । यत् । दुक्षिणा । पितृभ्य इतिं पितृ - भ्यः । नीतिं । धुवेत् । यत् । प्रतीचंः । रक्षाः सि । हुन्युः । उदींचः । उदितिं । सृजुति । एषा । वै । देवुमुनुष्याणामितिं देव - मुनुष्याणांम् । शान्ता । दिक् । 27

TS 5.2.5.4

ताम् । एव । एनान् । अन्नं । उदितिं । सृज्ति । अथो इतिं । खल्लं । इमाम् । दिशंम् । उदितिं । सृज्ति । असौ । वै । आदित्यः । प्राण इतिं प्र - अनः । प्राणिमितिं प्र - अनम् । एव । एनान् । अन्नं । उदितिं । सृज्ति । दृक्षिणा । पर्यावर्तन्त इतिं पिर - आवर्तन्ते । स्वम् । एव । वीर्यम् । अन्वितिं । पर्यावर्तन्तु इतिं पिर - आवर्तन्ते । तस्मौत् । दिक्षंणः । अद्धैः । आत्मनंः । वीर्यावत्तर् इतिं वीर्यावत् - तुरः । अथो इतिं । आदित्यस्यं । एव ।

आवृतमित्यां - वृत्तम् । अन्वितिं । पुर्याविर्तन्तु इतिं परि-आविर्तन्ते । तस्मात् । पराञ्चः । पुराविः । वीतिं । तिष्ठन्ते । पुत्यञ्चः । एतिं । वुर्तन्ते । तिस्रस्तिस्त्र इतिं तिस्रः - तिस्रः । सीताः । 28

TS 5.2.5.5

कृषित । त्रिवृतमितिं त्रि - वृत्तम् । एव । यज्ञुमुख इतिं यज्ञ्-मुखे । वीतिं । यात्यित् । ओषंधीः । वपति । ब्रह्मंणा । अन्नम् । अवेतिं । रुन्धे । अकें । अकः । चीयते । चतुर्द्शिमिरितिं चतुर्द्श - िमः । वपति । सप्त । ग्राम्याः । ओषंधयः । सप्त । आरण्याः । उभर्याषाम् । अवंरुद्ध्या इत्यवं - रुद्ध्ये । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य - अन्नस्य । वपति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य अन्नस्य । अवंरुद्ध्या इत्यवं-रुद्ध्ये । कृष्टे । वपति । कृष्टे । हि । ओषंधयः । प्रतितिष्टन्तीतिं प्रति-तिष्ठंन्ति । अनुसीतिमत्यंन्न - सीतम् । वपति । प्रजीत्या इति प्र - जात्ये । द्वादुशस्वितिं द्वादुश - स्यु । सीतांसु । वपति । द्वादंश । मासाः । स्वृथ्यर इतिं सं - वृथ्यरः । स्वृथ्यरेणेतिं सं - वृथ्यरेणं । एव । अस्मै । अन्नम् । प्वति । यत् । अग्निविदित्यंग्नि - चित् । 29

TS 5.2.5.6

अनंवरुद्धस्येत्यनंव-रुद्धस्य । अश्रीयात् । अवंरुद्धेनेत्यवं - रुद्धेन् । वीतिं । ऋद्भ्येत् । वनस्पतीनाम् । फुलुग्रहंय इतिं फल-ग्रहंयः । तान् । इद्ध्मे । अपिं । प्रेतिं । उक्षेत् । अनंवरुद्धस्येत्यनंव-रुद्धस्य । अवंरुद्ध्या इत्यवं - रुद्ध्ये । दिग्भ्य इतिं दिक् - भ्यः । लोष्टान् । सिमितिं । अस्यति । दिशाम् । एव । वीर्यंम् । अवरुद्ध्येत्यंव-रुद्ध्यं । दिशाम् । वीर्यं । अग्निम् । चिनुते । यम् । द्विष्यात् । यत्रं । सः । स्यात् । तस्यं । दिशः । लोष्टम् । एतिं । हुरेत् । इषम् । ऊर्जम् । अहम् । इतः । एतिं । दुद्धे । इतिं । इषम् । एव । ऊर्जम् । तस्यं । दिशः । अवेतिं () । रुन्धे । क्षोधंकः । भवति । यः । तस्याम् । दिशः । भवति । उत्तर्वेदिमित्यंत्तर - वेदिम् । उपेतिं । वपिते । उत्तर्वेद्यामित्यंत्तर - वेद्यम् । एव । अवेतिं । चीयते । अथो इतिं । पश्चः । वे । उत्तर्वेदिरित्यंत्तर - वेदिः । पशून् । एव । अवेतिं । रुन्धे । अथो इतिं । यश्चरुरुष्ठ दिति यज्ञ - परुषः । अनंन्तरित्या इत्यनंन्तः - इत्ये ॥ 30

(च भ्वत्येतावृद्धै पुरुषे वीर्यं - यत्कृष्टञ्चाऽकृष्टञ्च - दिख्- सीतां - अग्निचि - दव् - पञ्चविश्शितिश्च) (A5)

TS 5.2.6.1

अग्नें । तवं । श्रवंः । वयंः । इतिं । सिकंताः । नीतिं । व्रपति । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वानरस्यं । सूक्तमितिं सु - उक्तम् । सूक्तेनेतिं सु - उक्तेनं । एव । वैश्वानरम् । अवेतिं । रुन्धे । षुङ्किरितिं षट् - भिः । नीतिं । व्रपति । षट् । वै । ऋतवंः । स्वृंथ्सर इतिं सं - वृथ्सरः । अग्निः । वैश्वानरः । साक्षादितिं स - अक्षात् । एव । वैश्वानरम् । अवेतिं । रुन्धे । समुद्रम् । वै । नामं । एतत् । छन्दंः । समुद्रम् । अन्वितिं । प्रजा इतिं प्र - जाः । प्रेतिं । जायन्ते । यत् । एतेनं । सिकंताः । निवपतीतिं नि - वपंति । प्रजानामितिं प्र - जानांम् । प्रजननायेतिं प्र - जननाय । इन्द्रंः । 31

TS 5.2.6.2

वृत्रायं । वर्ज्रम् । प्रेतिं । अह्र्त् । सः । त्रेधा । वीतिं । अभ्वत् । स्प्यः । तृतींयम् । रथः । तृतींयम् । यूपः । तृतींयम् । ये । अन्तरशार इत्यंन्तः-शारः । अशींर्यन्त । ताः । शर्कराः । अभ्वन् । तत् । शर्कराणाम् । शर्करत्विमितिं शर्कर - त्वम् । वर्ज्रः । वै । शर्कराः । पृशुः । अग्निः । यत् । शर्कराभिः । अग्निम् । पृरिम्नोतीतिं पिर - मिनोतिं । वर्ज्रण । एव । अस्मै । पृशून् । परीतिं । गृह्णाति । तस्मांत् । वर्ज्रण । पृश्वः । परिगृहीताः इति परिं - गृहीताः । तस्मांत् । स्थेयान् । अस्थेयसः । न । उपेतिं । हुर्ते । त्रिसप्ताभिरितिं त्रि - सप्ताभिः । पृशुकांमस्येतिं पृशु - कामस्य । 32

TS 5.2.6.3

परीतिं । मिनुयात् । सप्त । वै । शीर्,षण्याः । प्राणा इतिं प्र-अनाः । प्राणा इतिं प्र - अनाः

। पुरावं: । प्राणैरितिं प्र - अनैः । एव । अस्मै । पुराून् । अवेतिं । रुन्धे । त्रिणुवाभिरितिं त्रि - नवाभिः । भ्रातृंव्यवत् इति भ्रातृंव्य - वृतः । त्रिवृतमितिं त्रि - वृतंम् । एव । वर्ष्रम् । स्मृंत्येतिं सं - भृत्यं । भ्रातृंव्याय । प्रेतिं । हुरति । स्तृत्यैं । अपिरिमिताभिरित्यपिरि - मिताभिः । परीतिं । मिनुयात् । अपिरिमितस्येत्यपिरि - मितस्य । अवंरुद्ध्या इत्यवं-रुद्ध्यै । यम् । कामयेत । अप्राः । स्यात् । इतिं । अपिरिमित्येत्यपिरि - मित्य । तस्यं । शर्कराः । सिकंताः । वीतिं । ऊहेत् । अपिरिगृहीत् इत्यपिरि - गृहीते । एव । अस्य । विषूचीनैम् । रेतः । परेतिं । सिञ्चति । अपुराः । एव । भवति । 33

TS 5.2.6.4

यम् । कामयंत । पुशुमानितिं पशु - मान् । स्यात् । इतिं । पुरि्मित्येतिं पिर-मित्यं । तस्यं । शर्कराः । सिकंताः । वीतिं । ऊहेत् । पिरंगृहीत् इति पिरं - गृहीते । एव । अस्मै । समी्चीनंम् । रेतः । सिञ्चिति । पुशुमानितिं पशु-मान् । एव । भवति । सौम्या । वीतिं । ऊहिति । सोमः । वै । रेतोधा इतिं रेतः - धाः । रेतः । एव । तत् । दुधाति । गायतिया । ब्राह्मणस्यं । गायत्रः । हि । ब्राह्मणः । त्रिष्टुभां । राजन्यंस्य । त्रैष्टुंभः । हि । राजन्यंः । शृंयुमितिं शं - युम् । बार्,हस्पत्यम् । मेधंः । न । उपेतिं । अनुमृत् । सः । अग्निम् । प्रेतिं । अविश्वत् । 34

TS 5.2.6.5

सः । अग्नेः । कृष्णंः । रूपम् । कृत्वा । उदितिं । आयत् । सः । अश्वंम् । प्रेतिं । अविश्वत् । सः । अश्वंस्य । अवान्तरश्फ इत्यंवान्तर - श्रुफः । अभवत् । यत् । अश्वंम् । आकृमयतीत्यां - कृमयंति । यः । एव । मेधंः । अश्वंम् । प्रेतिं । अविशत् । तम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । प्रजापंतिनेतिं प्रजा - पृतिना । अग्निः । चेत्व्यः । इतिं । आहुः । प्राजापृत्य इतिं प्राजा - पृत्यः । अर्थः । यत् । अश्वंम् । आकृमयतीत्यां-कृमयंति । प्रजापंतिनेतिं प्रजा - पृतिना । एव । अग्निम् । चिनुते । पृष्करपूर्णमितिं पृष्कर - पूर्णम् । उपेतिं । दुधाति । योनिः

। वै । अग्नेः । पुष्करपूर्णमितिं पुष्कर - पूर्णम् । सर्योनिमिति स-योनिम् () । एव । अग्निम् । चिनुते । अपाम् । पृष्ठम् । असि । इतिं । उपेतिं । दुधाति । अपाम् । वै । एतत् । पृष्ठम् । यत् । पुष्करपूर्णमितिं पुष्कर - पूर्णम् । रूपेणं । एव । एनत् । उपेतिं । दुधाति ॥ 35

(इन्द्रं: - पुशुकांमस्य - भवत्य - विशुथ् - सयोनिं - विश्शुतिश्चं) (A6)

TS 5.2.7.1

ब्रह्मं । जुज्ञानम् । इतिं । रुक्मम् । उपेतिं । दुधाति । ब्रह्ममुखा इति ब्रह्मं - मुखाः । वै । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पृतिः । प्रजा इतिं प्र - जाः । असृजत । ब्रह्मंमुखा इति ब्रह्मं - मुखाः । एव । तत् । प्रजा इतिं प्र - जाः । यजमानः । सृजते । ब्रह्मं । जुज्ञानम् । इतिं । आहु । तस्मौत् । ब्राह्मणः । मुख्यः । मुख्यः । भुवति । यः । एवम् । वेदं । ब्रह्मवादिन इतिं ब्रह्म - वादिनंः । वदुन्ति । न । पृथिवयाम् । न । अन्तरिक्षे । न । दिवि । अग्निः । चेत्वयः । इतिं । यत् । पृथिवयाम् । चिन्वीत । पृथिवीम् । शुचा । अर्पयेत् । न । ओषंधयः । न । वनस्पतंयः । 36

TS 5.2.7.2

प्रेति । जायेर्न्न । यत् । अन्तिरेक्षे । चिन्नीत । अन्तिरेक्षम् । श्रुचा । अर्प्येत् । न । वयाश्रीस । प्रेति । जायेर्न्न । यत् । दिवि । चिन्नीत । दिवैम् । श्रुचा । अर्प्येत् । न । पर्जन्यः । वर्,षेत् । रुक्मम् । उपेति । दुधाति । अमृतैम् । वै । हिरंण्यम् । अमृतै । एव । अग्निम् । चिनुते । प्रजात्या इति प्र - जात्यै । हिर्ण्मयम् । पुरुषम् । उपेति । दुधाति । यज्मानलोकस्येति यजमान - लोकस्यं । विधृत्या इति वि-धृत्यै । यत् । इष्टंकायाः । आर्तृण्णमित्या-तृण्णम् । अनूपदुद्ध्यादित्यंत्त - उपदुद्ध्यात् । प्रशूनाम् । च । यजंमानस्य । च । प्राणमितिं प्र - अनम् । अपीतिं । दुद्ध्यात् । दुक्षिणतः । 37

TS 5.2.7.3

प्राञ्चंम् । उपेतिं । दुधाति । दाधारं । युजुमानुलोकिमितिं यजमान - लोकम् । न । पुशूनाम् । च । यर्जमानस्य । च । प्राणमितिं प्र - अनम् । अपीतिं । दुधाति । अथो इतिं । खल्लं । इष्टंकायाः । आतृंण्णमित्या - तृण्णम् । अन्तं । उपेतिं । दुधाति । प्राणानामितिं प्र - अनानाम् । उथ्सृष्ट्या इत्युत् - सृष्ट्ये । द्रुफ्सः । चुस्कृन्दु । इतिं । अभीतिं । मृश्ति । होत्रांसु । एव । एनम् । प्रतीतिं । स्थापयति । स्रुचौं । उपेतिं । दुधाति । आज्यंस्य । पूर्णाम् । कार्ष्म्यमयीमितिं कार्ष्मयं - मयीम् । दुद्धः । पूर्णाम् । औदुंबंरीम् । इयम् । वै । कार्ष्म्यमयीतिं कार्ष्मयं - मयौं । असौ । औदुंबंरी । इमे इतिं । एव । उपेतिं । धृत्ते । अ

TS 5.2.7.4

तूष्णीम् । उपेतिं । दुधाति । न । हि । इमे इतिं । यजुंषा । आर्षुम् । अर्,हंति । दक्षिणाम् । कार्ष्मर्यमयीमितिं कार्ष्मर्य - मयीम् । उत्तरामित्युत् - तराम् । औदुंबंरीम् । तस्मात् । अस्याः । असौ । उत्तरेत्युत् - तरा । आज्यंस्य । पूर्णाम् । कार्ष्मर्यमयीमितिं कार्ष्मर्य - मयीम् । वर्जाः । वै । आज्यंम् । वर्जाः । कार्ष्मर्यः । वर्जेण । एव । यज्ञस्यं । दक्षिणतः । रक्षाः सि । अपेतिं । हन्ति । दुद्धः । पूर्णाम् । औदुंबंरीम् । पुशवः । वै । दिधं । ऊर्क् । उदुबंरः । पूर्णुषुं । एव । ऊर्जेम् । दुधाति । पूर्णे इतिं । उपेतिं । दुधाति । पूर्णे इतिं । एव । एनम् । 39

TS 5.2.7.5

अमुष्मिन्नं । लोके । उपेतिं । तिष्ठेते इतिं । विराजीतिं वि - राजिं । अग्निः । चेत्वयः । इतिं । आहुः । स्नुक् । वै । विराडितिं वि-राट् । यत् । स्नुचौं । उपद्धातीत्युंप - द्धांति । विराजीतिं वि - राजिं । एव । अग्निम् । चिनुते । यज्ञुमुखे यंत्रमुख इतिं यत्रमुखे-यज्ञुमुखे । वै । क्रियमांणे । यृत्रम् । रक्षाः सि । जिघाः सिन्ते । यज्ञुमुखमितिं यज्ञ् - मुखम् । रुक्मः । यत् । रुक्मम् । व्याघारयतीतिं वि - आघारयंति । यज्ञुमुखादितिं यज्ञ् - मुखात् । एव । रक्षाः सि । अपेतिं । हुन्ति । पञ्चिमिरितिं पञ्च - मिः । व्याघारयतीतिं वि - आघारयिति । पञ्चिम् । यज्ञुः । यावान् । एव । युज्ञुः । तस्मांत् । रक्षाः सि । अपेतिं । हुन्ति । अक्ष्णया

। व्याघारयतीतिं वि - आघारयति । तस्मीत् । अक्ष्णया () । प्रावः । अङ्गानि । प्रेतिं । हुर्न्ति । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै ॥ 40

(वनुस्पतंयो- दक्षिणतो- धंत्त- एनं- तस्मां दक्ष्णया-पञ्चं च) (A7)

TS 5.2.8.1

स्वयमातृण्णामितिं स्वयं - आतृण्णाम् । उपेतिं । दुधाति । इयम् । वै । स्वयमातृण्णेतिं स्वयं-आतृण्णा । इमाम् । एव । उपेतिं । धते । अश्वंम् । उपेतिं । घ्राप्यति । प्राणमितिं प्र-अनम् । एव । अस्याम् । दुधाति । अथो इतिं । प्राजापत्य इतिं प्रजा - पत्यः । वै । अश्वंः । प्रजापंतिनेतिं प्रजा - पतिना । एव । अग्निम् । चिनुते । प्रथमा । इष्टंका । उपधीयमानेत्युंप-धीयमांना । प्राूनाम् । च । यजंमानस्य । च । प्राणमितिं प्र - अनम् । अपीतिं । दुधाति । स्वयमातृण्णेतिं स्वयं - आतृण्णा । भवति । प्राणानामितिं प्र - अनम् अनानांम् । उथ्सृष्ट्या इत्युत् - सृष्ट्यै । अथो इतिं । सुव्रास्येतिं सुवः-गस्यं । लोकस्यं । अन्नंख्यात्या इत्यन्तं - ख्यात्यै । अग्नौ । अग्निः । चेत्व्यंः । इतिं । आहुः । एषः । वै । 41

TS 5.2.8.2

अग्निः । वैश्वान्तरः । यत् । ब्राह्मणः । तस्मैं । प्रथमाम् । इष्टंकाम् । यजुंष्कृतामिति यजुंः - कृताम् । प्रेतिं । यच्छेत् । ताम् । ब्राह्मणः । च । उपेतिं । दुद्ध्याताम् । अग्नौ । एव । तत् । अग्निम् । चिनुते । ईश्वरः । वै । एषः । आर्तिम् । आर्तोरित्या-अर्तोः । यः । अविद्वान् । इष्टंकाम् । उपदुधातीत्युंप - दर्धाति । त्रीन् । वरान्ं । दुद्यात् । त्रयः । वै । प्राणा इतिं प्र - अनाः । प्राणानामितिं प्र - अनानाम् । स्पृत्यै । द्वौ । एव । देयौ । द्वौ । हि । प्राणावितिं प्र - अनौ । एकः । एव । देयौ । एकः । पर्राः । पर

TS 5.2.8.3

वै । एषः । यत् । अग्निः । न । खल्लं । वै । प्रावंः । आयंवसे । र्मन्ते । दूर्वेष्ट्रकामितिं दूर्वा - इष्ट्रकाम् । उपेतिं । दुधाति । प्रग्नूनाम् । धृत्यैं । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं । स्थित्यै । काण्डांत्काण्डादिति काण्डांत् - काण्डात् । प्ररोहन्तीतिं प्र-रोहंन्ती । इतिं । आह् । काण्डंनकाण्डेनेति काण्डंन - काण्डेन् । हि । एषा । प्रतितिष्ठतीतिं प्रति - तिष्ठंति । एवा । नः । दूर्वे । प्रेतिं । तुनु । सहस्रेण । शृतेनं । च । इतिं । आह् । साहस्रः । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पृतिः । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पृतिः । आह्यै । देवल्रक्ष्मिमितिं देव-ल्रक्ष्मम् । वै । त्र्यालिखितितिं त्रि - आल्लिखिता । ताम् । उत्तरलक्ष्माणमित्युत्तरं - ल्रक्ष्माणम् । देवाः । उपेतिं । अद्धत । अधंरलक्ष्माणमित्यधंर - ल्रक्ष्माणम् । असुंराः । यम् । 43

TS 5.2.8.4

कामयेत । वसीयान् । स्यात् । इति । उत्तरलक्ष्माण्मित्युत्तर-लक्ष्माण्म् । तस्यं । उपेति । दुद्ध्यात् । वसीयान् । एव । भवति । यम् । कामयेत । पापीयान् । स्यात् । इति । अधरलक्ष्माण्मित्यधर- लक्ष्माण्म् । तस्यं । उपेति । दुद्ध्यात् । असुरयोनिमित्यंसुर - योनिम् । एव । एनम् । अन्नं । परेति । भावयति । पापीयान् । भवति । त्र्यालिखितेति त्रि - आलिखिता । भवति । इमे । वै । लोकाः । त्र्यालिखितेति त्रि - आलिखिता । एभ्यः । एव । लोकभ्यः । भातृंव्यम् । अन्तः । एति । अङ्गिरसः । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् । यतः । पुरोडाशः । कूर्मः । भूत्वा । अन्तं । प्रेति । असुर्पत् । 44

TS 5.2.8.5

यत् । कूर्मम् । उपद्धातीत्युंप - द्धांति । यथां । क्षेत्रविदितिं क्षेत्र - वित् । अञ्जसा । नयंति । एवम् । एव । एनम् । कूर्मः । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । अञ्जसा । नयति । मेधंः । वै । एषः । पुशूनाम् । यत् । कूर्मः । यत् । कूर्मम् । उपद्धातीत्युंप - द्धांति । स्वम् । एव । मेधंम् । पश्यंन्तः । पशवंः । उपेतिं । तिष्ठन्ते । श्मशानम् । वै । एतत् । क्रियते । यत् । मृतानांम् । पशूनाम् । शीर्,षाणिं । उपधीयन्त इत्युंप - धीयन्ते । यत्

। जीवंन्तम् । कूर्मम् । उपद्धातीत्युंप - द्धांति । तेनं । अश्मंशानचिदित्यश्मंशान - चित् । वास्तुव्यः । वै । एषः । यत् । 45

TS 5.2.8.6

कूर्मः । मधुं । वाताः । ऋतायत इत्यृंत - यते । इतिं । दुद्धा । मधुमिश्रेणेतिं मधु - मिश्रेणं । अभीतिं । अनुक्ति । स्वदयंति । एव । एनम् । ग्राम्यम् । वै । एतत् । अन्नम् । यत् । दिधं । आर्ण्यम् । मधुं । यत् । दुद्धा । मधुमिश्रेणेतिं मधु - मिश्रेणं । अभ्यनक्तीत्यंभि - अनिक्तं । उभयंस्य । अवंरुद्ध्या इत्यवं-रुद्ध्यौ । मृही । द्यौः । पृथिवी । च । नः । इतिं । आह् । आभ्याम् । एव । एनम् । उभयतः । परीतिं । गृह्णाति । प्राञ्चम् । उपेतिं । दुधाति । सुवर्गस्येतिं सुवः - गस्यं । लोकस्यं । समष्ट्या इति सं-अष्ट्यौ । पुरस्तांत् । प्रत्यञ्चम् । उपेतिं । दुधाति । तस्मांत् । 46

TS 5.2.8.7

पुरस्तांत् । प्रत्यञ्चंः । प्रावंः । मेधंम् । उपेतिं । तिष्ठन्ते । यः । वै । अपंनाभि्मित्यपं - नािम्म् । अग्निम् । चिन्नुते । यजमानस्य । नािम्म् । अन्नं । प्रेतिं । विश्ति । सः । एन्म् । र्ड्श्वरः । हिश्सिंतोः । उल्रूखंलम् । उपेतिं । दुधाति । एषा । वै । अग्नेः । नािभः । सन्ति। सिन्ति स - नािभम् । एव । अग्निम् । चिन्नुत । अहिश्सायै । औदुंबंरम् । भविति । कर्क् । वे । उदुंबंरः । कर्जम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । मुद्ध्यतः । उपेतिं । दुधाति । मुद्ध्यतः । एव । अस्मै । कर्जम् । दुधाति । तस्मात् () । मुद्ध्यतः । कर्जा । भुञ्जते । स्यत् । भविते । प्रजापंतिनेतिं प्रजा - पितिना । यज्ञुमुखेनेतिं यज्ञ - मुखेनं । सिम्मितिमिति सं - मित्रम् । अवेतिं । हुन्ति । अन्नम् । एव । अकः । वैष्णव्या । ऋचा । उपेतिं । दुधाति । विष्णुः । वै । यज्ञः । वैष्णवाः । वनस्पत्यः । यज्ञे । एव । यज्ञ्म् । प्रतितिं । स्थाप्यिति । ।

(एष वै - पुशु - र्य - मंसर्प - देष यत् - तस्मात् - तस्मांथ् - सप्तविश्रंशतिश्र) (A8)

TS 5.2.9.1

एषाम् । वै । एतत् । ल्रोकानाम् । ज्योतिः । संभृतिमिति सं-भृतम् । यत् । उ्खा । यत् । उ्खाम् । उपद्धातीत्युंप-द्धांति । एभ्यः । एव । ल्रोकभ्यः । ज्योतिः । अवेतिं । रुन्धे । मुद्ध्यतः । उपेतिं । दुधाति । मुद्ध्यतः । एव । अस्मै । ज्योतिः । दुधाति । तस्मात् । मुद्ध्यतः । ज्योतिः । उपेतिं । आस्महे । सिकंताभिः । पूर्यित् । एतत् । वै । अग्नेः । वैश्वान्रस्यं । रूपम् । रूपेणं । एव । वैश्वान्रम् । अवेतिं । रुन्धे । यम् । कामयेत । क्षोधुंकः । स्यात् । इतिं । जनाम् । तस्यं । उपेतिं । 48

TS 5.2.9.2

दुद्ध्यात् । क्षोधुंकः । एव । भवति । यम् । कामयेत । अनुंपदस्यदित्यनुंप - दुस्यत् । अन्नम् । अद्यात् । इति । पूर्णाम् । तस्यं । उपेति । दुद्ध्यात् । अनुंपदस्यदित्यनुंप - दुस्यत् । एव । अन्नम् । अति । सहस्रम् । वै । प्रतीति । पुरुषः । प्रशूनाम् । यच्छति । सहस्रम् । अन्ये । प्रावः । मद्ध्ये । पुरुष्रारि,षमिति पुरुष - शीर्,षम् । उपेति । दुधाति । सवीर्यत्वायेति सवीर्य-त्वायं । उखायाम् । अपीति । दुधाति । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । एव । एनत् । गुम्यति । व्यृद्धमिति वि - ऋद्धम् । वै । एतत् । प्राणौरिति प्र - अनैः । अमेद्ध्यम् । यत् । पुरुष्रारि,षमिति पुरुष - शीर्,षम् । अमृत्मेम् । खर्छं । वै । प्राणा इति प्र - अनाः । 49

TS 5.2.9.3

अमृतंम् । हिरंण्यम् । प्राणेष्वितिं प्र - अनेषुं । हिर्ण्यशल्कानितिं हिरण्य - शल्कान् । प्रतीतिं । अस्यति । प्रतिष्ठामितिं प्रति-स्थाम् । एव । एनत् । गुम्यित्वा । प्राणेरितिं प्र-अनैः । सिमितिं । अद्ध्यति । दुद्धा । मुधुमिश्रेणेतिं मधु-मिश्रेणं । पूर्यति । मध्व्यः । असानि । इतिं । शृतातङ्क्येनेतिं शृत - आतङ्क्येन । मेद्ध्यत्वायेतिं मेद्ध्य - त्वायं । ग्राम्यम् । वै । एतत्

। अन्नम् । यत् । दिधं । आर्ण्यम् । मधुं । यत् । दुद्धाः । मधुमिश्रेणेतिं मधु - मिश्रेणं । पूर्यिति । उभयंस्य । अवंरुद्ध्याः इत्यवं - रुद्ध्ये । पशुशीर्,षाणीतिं पशु - शीर्,षाणिं । उपेतिं । दुधाति । पश्चवंः । वै । पशुशीर्,षाणीतिं पशु - शीर्,षाणिं । पशून् । एव । अवेतिं । रुन्धे । यम् । कामयेत । अपुशुः । स्यात् । इतिं । 50

TS 5.2.9.4

विषूचीनांनि । तस्यं । उपेतिं । दुद्ध्यात् । विषूंचः । एव । अस्मात् । पृशून् । दुधाति । अपृशुः । एव । भवति । यम् । कामयेत । पृशुमानितिं पशु - मान् । स्यात् । इतिं । समीचीनांनि । तस्यं । उपेतिं । दुद्ध्यात् । समीचेः । एव । अस्मै । पृशून् । दुधाति । पृशुमानितिं पशु - मान् । एव । भवति । पुरस्तांत् । प्रतीचीनम् । अश्वंस्य । उपेतिं । दुधाति । पृश्चात् । प्राचीनम् । ऋष्भस्यं । अपंशवः । वै । अन्ये । गो अश्वंभ्य इतिं गो -अश्वंभ्यः । पृश्चवः । गो अश्वानितिं गो - अश्वान् । एव । अस्मै । सुमीचेः । दुधाति । एतावेन्तः । वै । पृश्चः । 51

TS 5.2.9.5

द्विपाद इति द्वि - पादः । च । चतुंष्पाद इति चतुः - पादः । च । तान् । वै । एतत् । अग्नौ । प्रेति । दुधाति । यत् । प्रशुशीर्,षाणीतिं पशु - शीर्,षाणिं । उपदधातीत्युंप - दधाति । अमुम् । आर्ण्यम् । अन्विति । ते । दिशामि । इति । आह् । ग्राम्येभ्यः । एव । प्रशुभ्य इतिं पशु - भ्यः । आर्ण्यान् । पृशून् । शुचंम् । अनूं । उदितिं । सृजति । तस्मात् । सुमावत् । पृशूनाम् । प्रजायंमानानामितिं प्र - जायंमानानाम् । आर्ण्याः । पृश्वः । कनीयाः । शुचा । हि । ऋताः । सुर्पशीर्,षमितिं सर्प - शीर्,षम् । उपेतिं । दुधाति । या । एव । सुर्पे । त्विषिः । ताम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । 52

TS 5.2.9.6

यत् । सुमीचीनंम् । पुशुशीर्.षैरितिं पशु - शीर्.षैः । उपदुद्ध्यादित्युंप - दुद्ध्यात् । ग्राम्यान् ।

पुशून् । दश्शुंकाः । स्युः । यत् । विषूचीनंम् । आर्ण्यान् । यजुः । एव । वृदेत् । अवेतिं । ताम् । त्विषिम् । रुन्धे । या । सर्पे । न । ग्राम्यान् । पुशून् । हिनस्तिं । न । आर्ण्यान् । अथो इतिं । खळुं । उपधेयमित्युंप - धेयम् । एव । यत् । उपदधातीत्युंप - दधांति । तेनं । ताम् । त्विषिम् । अवेतिं । रुन्धे । या । सूर्पे । यत् । यजुः । वदंति । तेनं । शान्तम् ॥ 53

(ऊनान्तस्योपं - प्राणाः - स्यादिति - वै पुशवों - रुन्धे - चतुंश्चत्वारिश्शच) (A9)

TS 5.2.10.1

पुशुः । वै । एषः । यत् । अग्निः । योनिः । खर्छं । वै । एषा । पुशोः । वीतिं । क्रियते । यत् । प्राचीनम् । ऐष्टकात् । यजुः । क्रियते । रेतः । अपस्याः । अपस्याः । उपेतिं । दुधाति । योनौं । एव । रेतः । दुधाति । पञ्चं । उपेतिं । दुधाति । पाङ्काः । पुश्चनः । पुश्चन् । एव । अस्मै । प्रेतिं । जन्यति । पञ्चं । दुक्षिणतः । वर्जः । वै । अपस्याः । वर्जेण । एव । युरुस्यं । दुक्षिणतः । रक्षाः । स्थात् । रक्षाः । स्थात् । रक्षाः । स्थात् । स्थात् । स्थात् । पञ्चं । पञ्चं

TS 5.2.10.2

प्राचीः । उपेतिं । दुधाति । पृश्चात् । वै । प्राचीनंम् । रेतः । धीयते । पृश्चात् । एव । अस्मै । प्राचीनंम् । रेतः । दुधाति । पञ्चं । पुरस्तात् । प्रतीचीः । उपेतिं । दुधाति । पञ्चं । पृश्चात् । प्राचीः । तस्मात् । प्राचीनंम् । रेतः । धीयते । प्रतीचीः । प्रजा इतिं प्र-जाः । जायन्ते । पञ्चं । उत्तर्त इत्युंत् - त्रतः । छन्दुस्याः । पृश्चवंः । वै । छन्दुस्याः । पृश्च्न् । एव । प्रजातानिति प्र - जातान् । स्वम् । आयतंनिमित्यां - यतंनम् । अभि । परीतिं । ऊह्ते । इयम् । वै । अग्नेः । अतिदाहादित्यंति - दाहात् । अबिमेत् । सा । एताः । 55

TS 5.2.10.3

अपुस्याः । अपुरयत् । ताः । उपेतिं । अधुत्त । ततः । वै । इमाम् । न । अतीतिं

। अदुहृत् । यत् । अपुस्याः । उपुद्धातीत्युप - द्धांति । अस्याः । अनंतिदाह्ययेत्यनंति - दाहाय । उवाचं । हु । इयम् । अदंत् । इत् । सः । ब्रह्मणा । अन्नम् । यस्यं । एताः । उपुधीयान्ता इत्युप - धीयान्तै । यः । उ । च । एनाः । एवम् । वेदंत् । इतिं । प्राणभृत इतिं प्राण-भृतः । उपेतिं । दुधाति । रेतिस । एव । प्राणानितिं प्र - अनान् । दुधाति । तस्मौत् । वदन्तं । प्राणन्नितिं प्र - अनन् । परयन्तं । शृण्वन् । पुरुः । जायुते । अयम् । पुरः । 56

TS 5.2.10.4

भुवंः । इतिं । पुरस्तांत् । उपेतिं । दुधाति । प्राणिमितिं प्र - अनम् । एव । एताभिः । दाधार् । अयम् । दुक्षिणा । विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । इतिं । दुक्षिणतः । मनः । एव । एताभिः । दाधार् । अयम् । पृश्वात् । विश्वव्यंचा इतिं विश्व - व्यचाः । इतिं । पृश्वात् । चक्षुः । एव । एताभिः । दाधार् । इदम् । उत्तरादित्युंत् - तरात् । सुवंः । इतिं । उत्तरत इत्युंत् - तरतः । श्रोत्रंम् । एव । एताभिः । दाधार् । इयम् । उपिरं । मृतिः । इतिं । उपिरेष्ठात् । वाचम् । एव । एताभिः । दाधार् । दर्शदृशेति दर्श-दृश् । उपेतिं । दुधाति । स्वीर्यत्वायेतिं सवीर्य-त्वायं । अक्ष्णया । 57

TS 5.2.10.5

उपेतिं । दुधाति । तस्मांत् । अक्ष्णया । पुरावंः । अङ्गांनि । प्रेतिं । हुर्नित् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं । स्थित्यै । याः । प्राचीः । ताभिः । विस्रष्टः । आद्र्श्रोत् । याः । दुक्षिणा । ताभिः । भ्रद्धांजः । याः । प्रतीचीः । ताभिः । विश्वामित्र इतिं विश्व । मित्रः । याः । उदींचीः । ताभिः । जमदंग्नः । याः । ऊद्र्धाः । ताभिः । विश्वकुर्मेतिं विश्व । कुर्मा । यः । एवम् । एतासाम् । कुर्द्धम् । वेदं । ऋद्भोतिं । एव । यः । आसाम् । एवम् । बन्धुताम् । वेदं । कल्पंते । 58

TS 5.2.10.6

अस्मै । यः । आसाम् । एवम् । आयतंनिमत्यां - यतंनम् । वेदं । आयतंनवानित्यायतंन - वान् । भवति । यः । आसाम् । एवम् । प्रतिष्ठामितिं प्रति - स्थाम् । वेदं । प्रतीतिं । एव । तिष्ठति । प्राणभृत इतिं प्राण - भृतः । उपधायेत्युंप - धायं । स्वयत् इतिं सं - यतः । उपेतिं । दुधाति । प्राणानितिं प्र - अनान् । एव । अस्मिन् । धित्वा । स्वयद्धिरितिं स्वयत् - भिः । समितिं । यच्छति । तत् । स्वयतामितिं सं - यताम् । स्वयत्त्वमितिं संयत् - त्वम् । अथो इतिं । प्राण इतिं प्र - अने । एव । अपानिमत्यंप - अनम् । दुधाति । तस्मात् । प्राणापानावितिं प्राण - अपानौ । समितिं । चुरतः । विषूंचीः । उपेतिं । दुधाति । तस्मात् । विष्वंश्चौ । प्राणापानावितिं प्राण-अपानौ । यत् । वै । अग्नेः । असंयतिमत्यसं - यतम् । दिष्वाति । तस्मात्

TS 5.2.10.7

असुंवर्ग्यमित्यसुंवः - ग्यम् । अस्य । तत् । सुव्गर्यं इतिं सुवः - ग्यः । अग्निः । यत् । सुँयत् इतिं सं - यतः । उपद्धातीत्युंप - द्धांति । सिमितिं । एव । एनम् । यच्छृति । सुव्गर्यमितिं सुवः - ग्यम् । एव । अकः । त्र्यविरितिं त्रि - अविंः । वयः । कृतम् । अयानाम् । इतिं । आह् । वयांभिरिति वयः - भिः । एव । अयान् । अवेतिं । रुन्धे । अयैः । वयाःसि । सुर्वतः । वायुमतीरितिं वायु - मतीः । भुवन्ति । तस्मात् । अयम् । सुर्वतः । पुवते ॥ 60

(पृथा - देताः - पुरों - ऽक्ष्णया - कल्पते - ऽसं यतं - पर्श्वत्रिश्शच) (A10)

TS 5.2.11.1

गायत्री । त्रिष्टुप् । जगंती । अनुष्टुगित्यंनु-स्तुक् । पुक्क्यां । सह ॥ बृह्ती । उष्णिहां । कुकुत् । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ द्विपदेतिं द्वि - पदां । या । चतुंष्पदेति चतुः - पदा । त्रिपदेतिं त्रि - पदां । या । च । षद्वदेति षट् - पदा ॥ सछन्दा इति स - छन्दाः । या । च । विच्छन्दा इति वि - छन्दाः । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ महानांम्नीरितिं महा - नाम्नीः । रेवतंयः । विश्वाः । आशाः । प्रसूवंशिरितिं प्र - सूवंशः ॥ मेघ्याः । विद्युत इतिं

वि - द्युतंः । वाचंः । सूचीभिंः । शिम्युन्तु । त्वा ॥ रुजताः । हरिणीः । सीसाः । युजंः । युज्यन्ते । कर्मभिरिति कर्म - भिः ॥ अश्वंस्य । वाजिनंः । त्वचि । सूचीभिंः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ नारीः । 61

TS 5.2.11.2

ते । पत्नयः । लोमं । वीतिं । चिन्वन्तु । मृनीषयां ॥ देवानांम् । पत्नीःं । दिशः । सूचीभिः । शिम्यन्तु । त्वा ॥ कुवित् । अङ्ग । यवंमन्त इति यवं - मृन्तः । यवंम् । चित् । यथां । दान्तिं । अनुपूर्वमित्यंनु - पूर्वम् । वियययेतिं वि - यूर्यं ॥ इहेहेतीह - इह । एषाम् । कृणुत् । भोजनानि । ये । बुर्,हिषंः । नमोवृक्तिमिति नमंः - वृक्तिम् । न । जुग्मः ॥ 62

(नारीं - स्त्रिश्शर्च) (A11)

TS 5.2.12.1

कः । त्वा । छ्युति । कः । त्वा । वीतिं । शास्ति । कः । ते । गात्रांणि । शिम्युति ॥ कः । उ । ते । शमिता । कृविः ॥ ऋतवः । ते । ऋतुधेत्यृत - धा । पर्रः । शमितारः । वीतिं । शासतु ॥ स्वंथस्रस्येतिं सं - वृथ्सरस्यं । धायंसा । शिमींभिः । शिम्युन्तु । त्वा ॥ दैव्याः । अद्भ्यंवः । त्वा । छ्यन्तुं । वीतिं । च । शासतु ॥ गात्रांणि । पूर्वश इतिं पर्व - शः । ते । शिमाः । कृण्वन्तु । शिम्यंन्तः ॥ अद्र्धमासा इत्यंद्धं - मासाः । पर्रूशेषि । ते । मासाः । छ्यन्तु । शिम्यंन्तः ॥ अहो्गुत्राणीत्यंहः - गुत्राणिं । मुरुतः । विलिंष्ट्रमिति वि - लिष्टुम् । 63

TS 5.2.12.2

सृद्यन्तु । ते ॥ पृथिवी । ते । अन्तरिक्षेण । वायुः । छिद्रम् । भिष्ज्यतु ॥ द्यौः । ते । नक्षंत्रैः । सह । रूपम् । कृणोतु । साधुया ॥ शम् । ते । परेभ्यः । गात्रैभ्यः । शम् । अस्तु । अवरेभ्यः ॥ शम् । अस्थभ्य इत्यस्थ - भ्यः । मृज्जभ्य इतिं मृज्ज - भ्यः । शम् । उ । ते । तुनुवे । भुवृत् ॥ 64

(विलिष्टं - त्रिश्राचं) (A12)

praSna korvai with starting padams of 1 to 12 anuvAkams:-

(विष्णुंमुखा - अन्नंपते - यावंती - वि वै - पुंरुषमात्रेणा - ऽग्ने तव श्रवो वयो - ब्रह्मं जज्ञानः - स्वंयमातृण्णा - मेषां वै - पुरा - गांयत्री - कस्त्वा - द्वादंश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis:-

(विष्णुंमुखा - अपंचितिमान् - वि वा एता - वग्ने तवं - स्वयमातृण्णां - विषूचीनांनि - गायत्री -चतुंष्षष्टिः)

first and last padam of second praSnam of 5th kANDam

(विष्णुंमुखा - स्तुनुवं भुवत्)

॥ हरिंः 🕉 ॥॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पञ्चमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥